

ת"פ (באר שבע) 53159-12-20 - מדינת ישראל-פמ"ד נ' שחר כלידיאן

ת"פ (באר-שבע) 53159-12-20 - מדינת ישראל-פמ"ד נ' שחר כלידיאן/שלום באר-שבע

ת"פ (באר-שבע) 53159-12-20

מדינת ישראל-פמ"ד

נגד

שחר כלידיאן

בית משפט השלום בבאר-שבע

[30.10.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא

ע"י ב"כ עוה"ד גל אוסטריאק

ע"י ב"כ עוה"ד ורד אברהם

גזר דין

רקע:

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול משפט בהכרעת דין מיום 19.12.23 בעבירות תקיפת שוטר, לפי סעיף 273 לחוק העונשין, תשל"ז-1977; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק; איומים לפי סעיף 192 לחוק. על פי עובדות כתב האישום בהן הורשע הנאשם, בתאריך 16.06.2020, בסמוך לשעה 08:20, במהלך עבודת אכיפת תנועה בניידת משטרה סמויה, הבחין השוטר רפי במכונית בה נהג הנאשם, ועמו שלושה נוספים, מבצעת עבירת תנועה והורה לה לעצור בצד הדרך. הנאשם עצר את המכונית בצד והשוטר רשם לו דוח תנועה. כאשר ביקש למסור את הדוח לנאשם, הנאשם סירב לקבל את הדוח לידיו והשוטר הניח את הדוח על מושב הנהג ברכב ואמר זאת לנאשם. בתגובה הנאשם אמר לשוטר "אני שם עליך זין" ואז הודיע לו השוטר כי הוא מעוכב בגין העלבת עובד ציבור. הנאשם הגיב: "על מה? שם עליך זין. על מה?" והתנגד לעיכוב. בשל ההתנגדות לעיכוב, החליט השוטר לעצור את הנאשם. כשניגש אל הנאשם, הנאשם תקף אותו בכך שהדף אותו בחזהו מספר פעמים, סטר לו וחנק אותו. הנאשם החל לברוח לשטח הפתוח שמימין לכביש והשוטר רפי רדף אחריו. במהלך המרדף, הנאשם הרים אבן משתלבת מהאדמה והניף אותה אל עבר השוטר רפי. בעקבות זאת, השוטר שלף אקדח ואמר לנאשם להשליך את האבן. הנאשם השליך את האבן, הרים מוט ברזל והניח אותו רק לאחר שאחד מהאחרים שנסעו ברכב דרש ממנו לעשות כן.

הנאשם חזר לכיוון הרכב. השוטרי רפי התקרב לנאשם ודרש ממנו לעלות לניידת ואז הנאשם הרים פעם נוספת אבן משתלבת והחל במנוסה לכיוון השטח כשהאבן בידו. השוטרי רפי ורדף אחריו. הנאשם הניף את האבן אל עבר השוטרי ואיים עליו "תעוף מפה, אני אדפוק לך את זה בתוך הראש". רק לאחר שכוחות תגבורת הגיעו למקום, הנאשם הוריד את האבן ונעצר.

בעת שהשוטרים ליוו את הנאשם לניידת, אמר הנאשם לשוטרי רפי "אין בעיה, יש לך משפחה" או מילים דומות לכך. כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמו לשוטרי רפי חבלות בדמות סימנים אדומים בצוואר וכאבים בכתף הימנית.

2. בעת מסירת המענה לכתב האישום הוצגה הסכמה דיונית ולפיה בית המשפט לא ישמע עדויות וממצאים בתיק ייקבעו בהתאם לתיעוד החזותי מהאירוע ולאחר שמיעת טיעוני הצדדים.

בהכרעת הדין נדחו הטענות העובדתיות והמשפטיות שהעלתה ההגנה בנוגע לתיעוד האירוע והנאשם הורשע במיוחס לו. עוד נקבע, כי מהתיעוד עולה לכאורה, כי הנאשם אף עבר עבירות חמורות מאלה שיוחסו לו בכתב האישום ונקבע, כי המאשימה עשתה חסד עם הנאשם באופן ניסוח כתב האישום והקלה עמו.

3. לאחר שניתנה הכרעת הדין והוצגו מסמכים בנוגע לנסיבות הנאשם, התקבלה עתירת ההגנה והנאשם הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן.

ביום 7.5.24 הוגש תסקיר ארון ומפורט המבוסס על שתי פגישות עם הנאשם.

פורטו קורות הנאשם בהרחבה, שמטעמי צנעת הפרט לא יפורטו בהרחבה במסגרת פסק הדין.

כאן המקום לציין, כי שירות המבחן התייחס לעברו הפלילי של הנאשם ככזה שהתיישן. בית המשפט מציין כבר כאן, כי הרשעותיו הקודמות של הנאשם התיישנו בשנת 2022, לאחר מועד ביצוע העבירות בתיק זה.

מתוך כלל המידע אשר הובא במסגרת התסקיר קיימת רלוונטיות לפרשת העונש, הן בבחינת הנסיבות הנבחנות לקביעת המתחם והן בבחינת הנסיבות הנבחנות לעניין המיקום ביחס למתחם, למספר עניינים. בתמצית ייאמר, כי קיים רקע פסיכיאטרי לנאשם עוד מתקופת היותו קטין אשר כלל גם תקופת אשפוז וכן כרוך מאז ועד היום גם בנטילת תרופות. על רקע זה, הנאשם לא שירת בשירות צבאי. במהלך השנים הנאשם לא הקפיד על מעקב פסיכיאטרי סדור ובעקבות וועדות רפואיות שהשתתף בהן בשנים 2019-2020 הוכר כסובל מהפרעת אישיות אנטי-סוציאלית, הפרעת הסתגלות, ADHD, אסטימה ופריצות דיסק, בגין הוכר כנכה בשיעור 49%. אבחון הנאשם כסובל מהפרעת אישיות אושר גם על ידי פסיכיאטר אליו הופנה הנאשם בהמלצת שירות המבחן והוא גם המליץ על שינוי בטיפול התרופתי.

הנאשם מסר על שימוש לא חוקי בקנביס בשנת 2021 על רקע התקפי חרדה וכאבים מהם סבל ובשנת 2022 קיבל רישיון לשימוש בקנביס רפואי.

ביחס לאירועים שבכתב האישום הנאשם מקבל אחריות מלאה על ביצוע העבירות ומסר, כי הוא מתבייש בהתנהגותו. הנאשם מסר שכיום מבין ששגה ושלא התמודד עם תחושותיו באופן מתאים.

לדברי הנאשם, ביום האירוע לא נטל את הטיפול התרופתי שהותווה לו, בשל האיסור לנהוג בזמן נטילתו ורצונו לנהוג באותו היום. לדברי הנאשם, כאשר השוטר פנה אליו כדמות סמכות הוא נדרך ופעל מתוך מצב של התגוננות, אף שהשוטר פעל כשורה ובמסגרת תפקידו. לדבריו, חווה התקף חרדה כאשר השוטר התקרב אליו, ומאותו רגע איבד שליטה על התנהגותו.

הנאשם הביע את צערו על מעשיו, מסר כי הוא מאוכזב מעצמו בשל התנהגותו ואף ביקש כי יתאפשר לו לקיים הליך של פוגע-נפגע ("צדק מאחה"), דבר שלא יצא אל הפועל בשל סיבות שאינן קשורות בנאשם.

שירות המבחן מתרשם, כי מצבו של הנאשם, על רקע נתוניו המפורטים שברקע, מקשה עליו לתפקד בחברה באופן תקין. בנוסף, סף הרגישות של הנאשם ורמת החוסן הנמוכה מקשה עליו להתמודד עם מצבו ועם משברים אליהם נקלע.

במקביל לקשיי התקשורת והתפקוד, הנאשם מגלה פתיחות מול דמויות טיפוליות ומפגין רצון ומוטיבציה לשפר מצבו. בנוסף, הרושם הוא מהבעת צער ואמפתיה בצורה כנה ואותנטית.

בצד הנתונים שברקע שירות המבחן התרשם כי הנאשם פעל באימפולסיביות, ללא מחשבה ובחוסר אחריות, החל מתחילת האירוע באי נטילת הטיפול התרופתי.

לדעת שירות המבחן, הטלת עונש מאסר על הנאשם תחמיר את מצבו הרגשי והנפשי. כן הובעה האפשרות כי שילוב הנאשם בטיפול עשוי להביא להפחתה במסוכנות. על כן נתבקשה דחייה של הדיון.

בתאריך 27.8.24 הוגש תסקיר משלים. מבלי להרחיב בעניינים הקשורים בצנעת הפרט ייאמר בתמצית, כי נערכו בדיקות בדבר התאמת הנאשם לטיפול כזה ואחר, הנאשם נמצא במעקב פסיכיאטרי, וצוין כי צפוי להשתלב בטיפול קבוצתי במהלך אוקטובר-נובמבר.

כן נמסר, כי לאחרונה הנאשם החל לעבוד, ועבר להתגורר עם בת זוגתו וילדה.

להערכת שירות המבחן, המרחב הטיפול הרגשי חשוב עבור הנאשם, שלא עבר הליך טיפולי מעולם, חרף הנזקקות המשמעותית.

אשר על כן, שירות המבחן ממליץ על ענישה שיקומית בדמות צו מבחן למשך 18 חודשים, צו של"צ בהיקף של 140 שעות, מאסר מותנה, התחייבות ופיצוי לנפגע העבירה.

תמצית טיעון הצדדים לעונש

4. המדינה הגישה טיעון כתוב לעונש (ת/2).

כן הוגש גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (ת/3).

ההגנה טענה בעל פה במעמד הדיון בתאריך 9.9.24 והוגשה אסופת מסמכים בנוגע למצבו הרפואי של הנאשם (נ/2).

5. המאשימה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, על נסיבות ביצועה, על מדיניות הענישה הנוהגת, ועל נסיבותיו הפרטניות של הנאשם. לדעת המאשימה, מתחם העונש ההולם נע בין שנת מאסר ל-30 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם מבקשת למקם את הנאשם בחלקו התחתון של המתחם.

המאשימה הפנתה לנסיבות המחמירות, הקשורות בביצוע העבירה במקרה זה, ובעיקר הימשכות האירוע על שלביו השונים תוך חשיפת השוטרים להתנהגות אלימה עקב מסירת דו"ח תנועה לנאשם.

המאשימה מפנה לחומרת האלימות שהופעלה ולחבלות שנגרמו לשוטר וכן מפנה לפוטנציאל הנזק הרב בגין האירוע עקב שימוש הנאשם באבנים ובמוט ברזל.

המאשימה מדגישה כי הנאשם הבין את מעשיו ויכול היה להפסיקם בכל עת. בעניין זה, בית המשפט מעיר כבר עתה כי בטיעון המאשימה לעונש אין התייחסות כלל לנתוני הנאשם העולים מתסקיר שירות המבחן.

המאשימה מפנה למגמת החמרה בענישה בגין עבירות כלפי שוטרים ומצרפת אסמכתאות לתמיכה בעמדתה העונשית. המאשימה מפנה להוראת המחוקק בדבר ענישה מינימלית בגין עבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 274 לחוק העונשין), ממנה מוסמך בית המשפט לחרוג מטעמים מיוחדים.

בית המשפט מעיר כבר כעת, כי בעניין זה נפלה טעות בטיעון המאשימה שכן הנאשם לא הועמד לדין, ממילא לא הורשע בעבירה זו ובית המשפט אף העיר על כך במסגרת הכרעת הדין.

המאשימה מפנה לנסיבות אישיות של הנאשם, להערכת הסיכון וכן לעברו הפלילי של הנאשם. המאשימה מפנה לכך כי ביום האירוע הנאשם לא נטל את הטיפול התרופתי שהותווה לו.

גם כאן, בית המשפט מוצא לנכון להעיר כבר כעת כי נתון הקשור למצבו של הנאשם בעת ביצוע העבירה, בפרט על רקע פסיכיאטרי והדיון בשאלת השלכתו בפרשת העונש מקומו, מהבחינה המשפטית על פי לשון החוק הברורה, בדיון בעצם קביעת מתחם העונש ההולם ולא כפי ששוקלל בטיעון המאשימה.

לדעת המאשימה, נוכח הערכת הסיכון יש לשים דגש על שיקולי הרתעת היחיד, וכן לשקול שיקולי הרתעה כלליים. המאשימה מדגישה, כי שיקולי ההלימה מחייבים הטלת עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

6. לדעת ההגנה מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין מאסר צופה פני עתיד לשישה חודשי מאסר. ההגנה מבקשת לאמץ את המלצת שירות המבחן, שהיא למעשה ענישה בתוך תחומי המתחם.

אשר לקביעת המתחם, ההגנה הדגישה, כי לא מדובר בהתנהגות מתוכננת מצד הנאשם לחוק העונשין.

ההגנה הפנתה לאלימות שהופעלה על ידי הנאשם שבאה לידי ביטוי בבעיטות בחזה, סטירה, ודחיפה באזור הצוואר. ההגנה הגישה אסופת פסיקה לתמיכה בעמדתה.

אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, ההגנה ביקשה לשקול את נתוני הנאשם ונסיבותיו האישיות כעולה מהתסקיר ולקבוע את עונשו בתחתית המתחם.

יצוין, כי גם ההגנה הפנתה לנתון ולפיו הנאשם לא נטל טיפול תרופתי ביום האירוע, דבר שהשפיע על התנהגותו, כנתון המשפיע על קביעת העונש בתוך המתחם, לדעתה לקולא.

ההגנה הדגישה, כי הנאשם לא ניהל משפט במובן הרגיל, שכן נחסכו עדויות השוטרים ולא הובאו עדים לבית המשפט אלא הצדדים טענו על סמך התיעוד החזותי מהאירוע אשר הוגש בהסכמה.

הודגש, כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, מביע חרטה ואמפתיה לנפגע העבירה.

לחלופין, ההגנה ביקשה לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי צדק וסבורה כי מקרה זה עומד בדרישות שנקבעו בפסיקה. ההגנה הפנתה לאסמכתאות לעניין זה.

ההגנה מפנה לשיתוף הפעולה המלא של הנאשם עם שירות המבחן והימצאותו במעקב פסיכיאטרי מסודר. הנאשם נמצא ברשימת המתנה לטיפול קבוצתי.

כן הפנתה ההגנה לכך, שהרשעתו האחרונה של הנאשם היא בגין אירוע משנת 2014.

דיון והכרעה:

7. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

8. נראה שאין חולק היום לגבי הערכים המוגנים אשר נפגעו במקרה זה כתוצאה ממעשי הנאשם, ובהם הפגיעה בשלטון החוק ובסדר הציבורי, הפגיעה בביטחון הציבור, והגנה על שלומם של העוסקים במלאכת אכיפת החוק. עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה היא משמעותית, וכפי שכבר נכתב לעיל, העבירות שיוחסו לנאשם בכתב האישום ושהורשע בהן אינם משקפות באופן מלא את מידת החומרה של מעשיו. ביחס לעבירות בהן הנאשם הורשע, התנהגותו הפרטנית והכללית באירוע היא ברף חומרה בינוני-גבוה לעבירות אלה.

9. בבחינת נסיבות האירוע המלמדות על חומרת הפגיעה ברכים המוגנים בית המשפט מפנה להימשכות האירוע, לשלביו השונים כאשר הנאשם שוב ושוב פעל באופן אלים ותוקפני והסלים את האירוע מחדש. הנאשם המשיך ועשה כן גם כאשר חבריו פעלו להרגיעו והוא לא נענה להם. מלכתחילה, האירוע החל בשל התנהגותו המתריסה ופורצת הגבולות של הנאשם, שהתבטא במלל פוגעני ומתריס כלפי השוטרים, אך בשל העובדה שנמסר לו דו"ח תנועה והונח על מושב רכבו לאחר שסירב ליטול אותו.

10. ההגנה מפנה לנתונים העולים מתסקיר שירות המבחן ומבקשת לזקוף אותם לזכות הנאשם בקביעת מתחם העונש ההולם. ההגנה סבורה כי מהתסקיר עולה, כי היה קיים קושי של הנאשם להימנע מביצוע העבירה ולשלוט על מעשיו באירוע על רקע נסיבותיו וכן לאור העובדה שבאותו היום לא נטל את הטיפול שהיה רגיל ליטול.

אכן, תחלואה נפשית ברקע לביצוע העבירות ומצב נפשי אשר התממש במעמד ביצוע העבירה הוא נתון שעל פי הוראת המחוקק בית המשפט שוקל בעת קביעת מתחם העונש ההולם, ועשויים להשפיע באופן משמעותי על הערכת מידת האשם. כך ייתכן, באופן עקרוני, כי אותו מעשה עובדתי אשר במקרה רגיל העונש ההולם בגינו הוא תקופת מאסר לא קצר, כאשר הוא נעבר בנסיבות המפחיתות משמעותית ממידת האשם העונש ההולם בגינו יכלול ענישה צופה פני עתיד.

במקרה זה, התמונה העובדתית והמשפטית מורכבת. את טענת ההגנה כי יש לזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהתקשה לשלוט על התנהגותו באירוע ושלא נטל את התרופה הפסיכיאטרית שהוא רגיל ליטול, יש לדחות. מדובר בנתון מחמיר ולא בנתון מקל.

מצב הדברים העולה מהתסקיר הוא, שהנאשם ידע שהוא זקוק לטיפול, בחר במודע ובמכוון שלא ליטול את התרופה. זאת, מכיוון שרצה לנהוג ברכב, אף שידע כי הטיפול התרופתי פוגע בכושר הנהיגה. לעניין זה, העובדה שראשית האירוע בעבירת תנועה שנאכפה על ידי השוטרים היא נתון רלוונטי להבנת התנהגותו פורצת הגבולות של הנאשם באירוע עצמו וברקע לאירוע.

למעשה, הנאשם נטל במודע סיכון, והסיכון התממש באופן מלא, כאשר פוטנציאל הנזק בגין האירוע, מתחילתו ועד סופו, גדול פי כמה.

במצב זה לא ניתן לזקוף לזכות הנאשם את נתוני הרקע ואת מצבו בעת האירוע ולקבוע כי מידת אשמו פחותה.

11. בית המשפט מפה עוד בהקשר זה, להוראות החוק הברורות ביחס לאופן שבו יש להוכיח בדרך המלך נסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

סעיף 40 לחוק העונשין קובע (ההדגשות הוספו):

- (א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -
- (1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאין סותרות את הנתען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;
- (2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.
- (ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.
- (ד) בלי לגרוע מהוראת סעיף קטן (ב)(2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
- תיזת ההגנה לקביעת מתחם הענישה במקרה זה, על יסוד נתוני הנאשם, לא בוססה כנדרש על פי הוראות החוק. טיעון הנאשם המרכזי העומד בפניו כיום נולד בשלב פרשת העונש ולא בא לידי ביטוי במהלך המשפט - לא בשלב המענה ולא בשלב הטיעונים על יסוד התיעוד החזותי. נאשם המבקש לקבוע, כי במועד האירוע פעל מתוך מידת אשם פחותה, לכל הפחות צריך להעלות את הטענה באופן ברור, שלא לומר לבססה מהבחינה הראייתית (ברמה של מאזן הסתברויות) או לפחות להעיד על הדברים כך שבית המשפט יוכל להתרשם מהם באופן בלתי אמצעי.
- במקרה זה הטענה כי הנאשם ביצע את המיוחס לו במצב של אשמה/אחריות/שליטה מופחתים לא נטענה מראש ולא בוססה בראיות אלא בהבל פיו של הנאשם לקצינת המבחן. הדברים לא נמסרו בשום שלב בהליך, לא עמדו לחקירה נגדית ולא בוססו בראיות אחרות. יודגש, כי עצם ביסוס מצב רפואי כאמור בנ/1 ואפילו בית המשפט מניח את הנתונים הנוספים שנמסרו לשירות המבחן ללא תיעוד, אין די בהם כדי לבסס מידת אשם פחותה או נסיבה אחרת העשויה להשפיע על מתחם העונש ההולם (להבדיל מהתחשבות בקביעת העונש המתאים בתוך המתחם).
- הדברים נאמרים ביתר שאת, מקום בו קו הגנה זה סותר את קו ההגנה העיקרי של הנאשם במהלך המשפט אשר כלל התכחות לחלק מהמעשים העובדתיים המתועדים בתיעוד החזותי ואף העלאת טענות משפטיות (שנדחו כולן) הנוגעות, בין היתר, לחוקיות התנהגות השוטרים ותקינות פעולתם.
- בנוסף, בית המשפט מדגיש, כי לא נתבקש במקרה זה להתיר הבאת ראיות לפי ס"ק (ב2) שלעיל, ממילא לא הוסבר מדוע נמנע מהנאשם להביא ראיות אלה בשלב המשפט ולא קיים ביסוס מעבר למופיע בתסקיר מפיו של הנאשם גם כיום.

12. בסופו של דבר אין מנוס מקביעה, כי האופן שבו האירוע החל ונמשך, על חלקיו השונים, מהווה נסיבה מחמירה. החל מדבריו המתריסים והבוטים כלפי השוטר בתחילת האירוע ("שם עליך זין"; "אני לא אקח את הדו"ח"; "אל תיגע בי"), ובהמשך באלימות פיזית ממש ובאיומים (התפרעות נוכח תגובה פיזית מתונה ומתחייבת מצד השוטר, דחיפות חזקות של השוטרים; הרמת אבן משתלבת תוך איום ש"ידפוק לו את זה בראש"; הרמת מוט ברזל). בית המשפט מדגיש שוב את פוטנציאל ההסלמה הגדול יותר של האירוע ולא מן הנמנע כי נוכח הקושי הרב להשתלט על הנאשם התנהגותו האלימה והאיומים שהשמיע, נחוץ היה לרסנו או להתגונן מפניו באמצעים פיזיים חמורים הרבה יותר.

13. עיון באסופות הפסיקה אליהן הפנו הצדדים, כמו גם בחינת אסמכתאות נוספות, מלמד כי מתחם הענישה הנוגע לעבירות המבוצעות נגד שוטרים רחב למדי, כאשר הוא מושפע מטבע הדברים מנסיבות האירועים וחומרתם. בתמצית ייאמר, כי נראה שהמתחם הראוי והנכון אינו בטיעון המאשימה וגם לא כטיעון ההגנה. הטלת עונשים צופי פני עתיד בגין עבירות אלימות כלפי שוטרים, ודאי כאלה שאינן ברף הנמוך, אינה יכולה בשום אופן להתיישב עם עקרונות הענישה הקבועים בחוק ובשום פנים ואופן אינה מהווה עונש הולם. ענישה שכזו אפשרית רק במקרים חריגים בהם בית המשפט סוטה ממתחם העונש ההולם באופן משמעותי.

בד בבד, טענת המאשימה כי מתחם העונש צריך להתחיל משנת מאסר אינו מתיישב עם הפסיקה הנוהגת אף לא עם זו שהמאשימה עצמה הפנתה אליה ובית המשפט אינו סבור כי זהו המקרה להעלאת רף הענישה, מה גם שהדברים לא נטענו באופן זה.

להלן תובא התייחסות למספר אסמכתאות כדוגמאות, מתוך של האסופה אשר הוגשה ופסיקה נוספת.

א. ת"פ 5741/08 מדינת ישראל נ' מרוז - מקרה ותיק אליו הפנתה המאשימה, עוד בטרם תיקון 113, גם בו הוטל בסופו של דבר עונש נמוך מזה שהמאשימה טענה לו כתחתית מתחם הענישה, עניינו עבירות חמורות יותר, רמת אלימות גבוהה יותר ומידת אשם גבוהה יותר.

ב. ע"פ 11794-12-15 מדינת ישראל נ' זבידיאט - אליו הפנתה המאשימה, עניינו תיק חמור יותר הן מבחינת העבירות והן מבחינת הנסיבות וטיב החבלות החמורות שנגרמו. בין היתר, מדובר בתקיפה ברוטאלית ונמשכת של שוטר על ידי חבורת עבריינים בו זמנית, ותקיפת שוטר נוסף. בתיק זה נקבע המתחם לו עותרת המאשימה בעניינו 12-30 חודשי מאסר, והמתחם אושר בבית המשפט המחוזי. די בכך כדי לדחות את עמדתה העונשית של המאשימה.

- ג. ע"פ 8/16 חרירי נ' מדינת ישראל - אליו הפנתה המאשימה כולל שני אישומים והמאשימה מבקשת להקיש מהאישום השני. עיון מלמד, כי גם שם הורשע הנאשם בעבירות חמורות יותר, לרבות בעבירת פציעה. גם שם, המתחם שנקבע נמוך יותר מזה שהמאשימה טוענת לו במקרה שבפניי ואינו תומך בטיעונה.
- ד. ת"פ 59681-11-20 מדינת ישראל נ' חמוד - אליו הפנתה ההגנה, עניינו במי שהורשעה בעבירות של ניסיון לתקיפת שוטר והפרעה לשוטר בלבד, ללא נזק קונקרטי, ללא שימוש באבנים ובמוט ברזל, ובנסיבות עובדתיות קלות משמעותית מענייננו. נקבע שם מתחם ענישה המתחיל מענישה צופה פני עתיד.
- ה. ת"פ 35838-05-21 מדינת ישראל נ' אלסאנע ואח' אליו הפנתה ההגנה, עניינו במי שהורשעו בתקיפת שוטר על פי הודאתם. גם כאן מדובר בנסיבות פחות חמורות, רמת אלימות פחותה, ללא נזק קונקרטי וללא שימוש באבנים ובמוט ברזל. נקבע מתחם ענישה המתחיל מענישה צופה פני עתיד.
- ו. ת"פ 38861-10-19 מדינת ישראל נ' זענין ואח' אליו הפנתה ההגנה עניינו בהרשעת נאשמות 3 ו- על פי הודאתן בתקיפת שוטר, בכך שדחפו שוטרים שהגיעו אל הבית לצורך מעצרו של קטין בן משפחה. נקבע מתחם עונש הולם המתחיל בענישה צופה פני עתיד. המקרה חמור פחות באופן משמעותית בכל פרטיו ובפרט בסוג וחומרת האלימות שהופעלו ובנזקים הקונקרטיים והפוטנציאליים שנגרמו.
- במכלול הנתונים כפי שפורטו לעיל, וכאשר בית המשפט לוקח בחשבון, חרף הניתוח המשפטי שהובא, כי למצבו הנפשי של הנאשם ולנתוני הרקע שלו היתה תרומה להתנהגותו לאירוע באופן המבטא, ולו במעט, מידת אשם לא שלמה, עדיין אין מנוס מקביעת מתחם ענישה המתחיל מעונש מאסר, ולו לתקופה קצרה.
- מתחם העונש ההולם המקל ביותר עם הנאשם שניתן לקבוע במקרה זה עומד על 6-18 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.
- סטייה ממתחם העונש ההולם:
14. למרבה הצער, לא ניתן לקבל במקרה זה את עתירת ההגנה לסטייה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום או משיקולי צדק.
- בכל הנוגע לשיקולי השיקום, אין בסיס בתסקירים שבפניי לטענה כי הנאשם השתקם או צפוי להשתקם, במידה המשפטית הנחוצה על פי הדין הקיים. למעשה, הנאשם טרם החל בטיפול. שירות המבחן מעריך קיומה של מסוכנות, צפי להישנות התנהגות לא מותאמת בפרט במגע עם גורמי סמכות כאשר לכל היותר ניתן להסיק מהתסקיר כי הנאשם כעת מציית להתוויה הרפואית ונוטל את תרופותיו, מצליח להתנהג באופן מותאם כשהוא מצוי מול גורם טיפולי ואולי ניתן יהיה להפחית ממסוכנותו באמצעות טיפול.

אין די בכך.

בכל הנוגע לשיקולי צדק, בכל הכבוד, לא הונחה תשתית עובדתית ומשפטית מתאימה לפעול במקרה תוך סטייה מלשון החוק המפורשת בהתאם לחריגים שנקבעו בפסיקה. לעניין שיקולי הצדק בית המשפט מוצא לנכון להעיר עוד, כי מדובר במקרה זה בעבירה מיוני 2020 כאשר כתב האישום הוגש ללא שיהוי, ואנו מצויים היום בחודש אוקטובר 2024 בשל נסיבות הקשורות בעיקר בהתנהלותו של הנאשם:

בשל קשיי איתור של הנאשם שלא עדכן את כתובתו הרשומה ולא אותר בפרטים שמסר בחקירתו הוטלו ההליכים בעניינו של הנאשם, ולאחר חידוש מונה לו סניגור ציבורי בפברואר 2023, וכבר במרץ 2023 העמיד בית המשפט לרשות הנאשם שירותי גישור. בהמשך הנאשם לא התייצב לדיון והוצא בעניינו צו הבאה. בהמשך דיונים נדחו בשל המצב הביטחוני ולאחר מועד זה בית המשפט לא נעתר לבקשות דחייה נוספות וחייב את הנאשם למסור מענה לכתב האישום.

כפי שכבר נכתב לעיל, הנאשם לא מסר במסגרת המענה את הרקע שאותו הוא מבקש לזקוף לזכותו כעת, ולו מ'שיקולי צדק' וגם לא העלה טענות אלה במהלך המשפט. ההליך התנהל באופן שבו לא נשמעו עדים ולא הוגשו דוחות או אמרות שוטרים ואף הנאשם ויתר על זכותו להעיד בבית המשפט ולהסביר את התנהלותו המתועדת. הוגש בהסכמה תיעוד חזותי של האירוע כפי שתועד במצלמות גוף של שוטרים ועל ידי חבריו של הנאשם שנכחו במקום וכן תמונות של חבלות השוטר.

ההגנה העלתה טענות עובדתיות שאינן מתיישבות עם התיעוד החזותי ואשר נדחו. כן העלתה טענות משפטיות שנדחו מכל וכל ושבחלקן נועדו להטיל אחריות על האירוע על השוטרים ובית המשפט נדרש לראיות ולכתיבת הכרעת דין מפורטת.

בנסיבות אלה, לא זו בלבד ששיקולי 'הצדק' הנטענים לא בוססו עובדתית או משפטית, גם התנהלותו הדיונית של הנאשם אינה מאפשרת לקבוע כי הוא זכאי ליהנות מהחריג שבחריגים בהיבט זה. אכן, במסגרת פרשת העונש, בחלוף שנים מהאירוע, הנאשם נטל אחריות על מעשיו והביע צער עליהם והעלה טענות לראשונה טענות לגבי הרקע. כפי שנכתב לעיל, שיקולים אלה נלקחו בחשבון בקביעת המתחם, אף שספק אם מבחינה משפטית היתה לכך הצדקה. כמו כן, הדברים יישקלו גם בקביעת העונש המתאים בגדרי המתחם. ואולם שיקולי צדק - בכל הכבוד - לא קיימים במקרה זה.

קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם:

15. בעת גזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה.

ביניהם, יש לתת את הדגש על כך שהנאשם קיבל אחריות מלאה על מעשיו, גם אם בשלב מאוחר ושירות המבחן התרשם כי מדובר במבע אותנטי.

כן לקחתי בחשבון את מצבו הרפואי ונתוניו האישיים הנוספים של הנאשם המפורטים בתסקיר בגינם יש לקבוע, כי ריצוי עונש מאסר צפוי להיות לו קשה יותר מאשר במקרים רגילים.

לנאשם רישום פלילי קודם, הכולל עבירות רלוונטיות, אשר לא התיישן בעת מועד ביצוע העבירה וגם לא בעת הגשת כתב האישום, אך במועד שבו חודשו ההליכים לאחר התלייתם - כבר התיישן. אכן, כפי שטענה ההגנה, הרשעתו האחרונה של הנאשם היא בגין אירוע משנת 2014.

במכלול הנתונים, יש להטיל על הנאשם עונש בתחתית המתחם מתוך התחשבות יתרה בנתונים שהובאו לעיל, שכן אחרת, היה מקום למקומו בשליש האמצעי של המתחם.

16. אף שהדבר לא נתבקש על ידי הנאשם, גם לא כטענה חלופית, שקלתי ובחנתי האם יש מקום במקרה זה להציע לנאשם אפשרות כי עונש מאסר אשר יוטל עליו ירוצה בעבודות שירות. לאחר שקילה ובחינה מצאתי שאין מקום לעשות כן, ולא רק מחמת היעדר בקשה מצדו של הנאשם:

כעמדה עקרונית בית המשפט סבור, כי נקודת המוצא בעבירות אלימות כלפי שוטרים צריכה להיות, שעבריינות מסוג זה אינה מתאימה לריצוי מאסר בעבודות שירות. האפשרות להמיר עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, על פי ההלכה הנוהגת, נתפסת כאפשרות שיקומית הניתנת למי שנמצא ראוי לכך, שניתן לתת בו אמון כי יבצע את העונש בהתמדה ובשקידה ולא יסכן אגב כך את המעסיק ואת הציבור.

מי שפעל באלימות מכוונת ברף לא נמוך כלפי שוטרים מעיד על עצמו, על פני הדברים, כי נקודת המוצא בעניינו היא שעליו לרצות עונש מאסר אשר יוטל עליו במסגרת סגורה וסמכותית ובפיקוח סוהרים שלהם כלים ויכולת להתמודד עם אלימות ועם התנהגות פורצת גבולות.

על כן, בית המשפט ישקול במקרים אלה המרת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות אם הנאשם עמד בנטל להראות כי הוא מתאים לכך.

במקרה שבפני הנתונים שבתסקיר לא תומכים באפשרות זו ואף מלמדים כי הנאשם מסוכן, מתקשה בהתנהלות בכל הרבדים, ללא כלים להתמודד מול גורמי סמכות ומצבי משבר וגם כיום, בחלוף שנים ממועד ביצוע העבירה, טרם החל בטיפול משמעותי לרכישת כלים אלה.

בנסיבות אלה בית המשפט מוצא, כי אין מנוס אלא להטיל על הנאשם במקרה זה עונש מאסר לריצוי בפועל, ולו בתחתית המתחם.

אשר לרכיבים הכספיים מצאתי כי במקרה זה יש מקום להטיל על הנאשם פיצוי לנפגע העבירה, אשר הפגיעה בו לא היתה מבוטלת וכן מצאתי כי יש מקום להטיל רכיב של קנס, אף שהעבירה לא בוצעה על רקע כלכלי, מתוך ביטוי לצורך בשיפוי הקופה הציבורית בגין משאבי היתר שהופעלו במסגרת אירוע זה, עקב התנהגות הנאשם.

סוף דבר:

17. בית המשפט מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה, על פי רישומי שב"ס.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו בתאריך 1.1.25.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו, יעבור הנאשם עבירה כלפי שוטרים או עובדי ציבור.

ג. פיצוי לנפגע העבירה, ע"ת 1, בסך 5,000 ₪. הפיצוי ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים שבתחילת בתאריך 1.1.25.

ד. קנס בסך 2,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.1.25.

את הקנס והפיצוי ניתן לשלם כעבור 3 ימים מהיום באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *052-355592
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת בשוברי תשלום).

זכות ערעור בתוך 45 ימים לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ה, 30 אוקטובר 2024, במעמד הצדדים.